

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi

Valtiovarainministeriö / kirjaamo
valtiovarainministerio@vm.fi

28.8.2017

Osinkojen lähdeverotuksen muuttaminen, VM083:00/2017

Pörssisäätiön lausunto liittyen osinkojen lähdeverotuksen muuttamiseen VM083:00/2017

Pörssisäätiö kiittää valtiovarainministeriötä saamastaan lausuntopyynnöstä.

Valtiovarainministeriön valmistelemassa esityksessä ehdotetaan, että tuntemattomien osingonsaajien osingoista tehdään 50 prosentin ennakonpidätys. Lisäksi ehdotetaan, että lähdeveroa korotetaan 35 prosenttiin silloin kun osingonsaajasta saadaan säilytysketjulta vain maatieta, ei tarkempia yksilöintitietoja. Esitetään myös, että luovutaan yksinkertaistetusta menettelystä ja siirrytään palautusmenettelyyn.

Yleistä

Pörssisäätiö pitää lakimuutoksen tavoitteita erittäin tärkeinä. Pörssisäätiö näkee esityksen kuitenkin tuovan mukanaan arvopaperimarkkinoiden toimivuuteen ja houkuttelevuuteen liittyviä haittoja. Palautusmenettelyyn siirtyminen lisäisi ulkomaisten sijoittajien hallinnollista taakkaa, mikä heikentänee erityisesti pienempien toimijoiden halukkuutta sijoittaa suomalaisiin pörssiyhtiöihin ja on siten pääomamarkkinaunionin tavoitteiden vastainen kehityssuunta.

Suomessa tavoitteena on ollut palautusmenettelyn välttäminen. Tämä on yksi syistä miksi esimerkiksi pienten pörssiosinkojen verottomuutta saajalle on pidetty teknisesti hankalana, eikä ole toteutettu. Pörssisäätiö pitää tähän viitaten epäloogisena sitä, että ulkomaisten osingonsaajien kohdalla luovuttaisiin yksinkertaistetusta menettelystä esitetyllä tavalla.

Lausunnonantajan rooli ja esityksen taloudelliset vaikutukset

Pörssisäätiön säädekirjan mukainen tehtävä on edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita. Lausunnonaan Pörssisäätiö tuo esille huomioita erityisesti kotimaisen piensijoittajan sekä arvopaperimarkkinoiden näkökulmasta. Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia Pörssisäätiöön. Sen sijaan Pörssisäätiön näkemyksen mukaan esitys lisää useiden arvopaperimarkkinoilla toimivien osapuolien

kustannuksia. Näitä osapuolia ovat osinkoa maksavat pörssiyhtiöt, säilytysketjun osapuolet sekä lopulliset osingonsaajat.

Arvopaperimarkkinoiden eri toimijoiden rooli säilytysketjussa ja osingonmaksussa

Pörssiyhtiöt eivät valitettavasti tunne omistajiaan eikä osinkojen maksajalla (liikkeeseenlaskijalla) ole näin ollen useimmiten mahdollisuutta arvioida säilytysketjusta saamansa tiedon oikeellisuutta. Tästä johtuen on hyvä myös Suomessa selkiyttää ja korostaa säilyttäjien vastuuta.

Osakkeenomistajan eli osingonsaajan tunnistetiedon kulkeminen säilyttäjäketjussa on merkittävä kysymys, joka tulee ratkaista EU-tasolla. Tällä hetkellä säilyttäjät eivät halua kertoa asiakkaidensa tietoja ketjussa eteenpäin, koska pelkäävät että seuraava säilyttäjä varastaa heidän asiakkaansa. Pörssiyhtiöt eli osingonmaksajat haluaisivat tuntea osakkeenomistajansa. Verottaja ei ole ainoa joka haluaisi saada tietoa säilytysketjua pitkin. Osakkeenomistajan tunteminen olisi myös osakkeenomistajien etu. Heidän olisi esimerkiksi helpompi käyttää äänivaltaansa yhtiökokouksessa. Tämä tarve korostuu rajat ylittävissä tilanteissa. Tietojen puute ei siis johdu siitä etteivätkö osakkeenomistajat haluaisi tulla tunnetuiksi tai siitä etteivätkö yhtiöt haluaisi tuntea omistajiaan. Säilytysketjusta puuttuvat osin tekniset tavat siirtää kaikkea haluttua tietoa eteenpäin ja toisaalta säilyttäjät pelkäävät kilpailijoidensa käyttävän asiakastietoja väärin.

Puuttuvat säilytysketjun tiedot ja suurempi ennakonpidätys tai korkeampi lähdevero tulevat säilytysketjun päässä olevalle osingonsaajalle todennäköisesti yllätyksenä. Osingonsaaja ei pysty välttämättä arvioimaan säilytysketjussa kulkevaa tietoa eikä pysty vaikuttamaan siihen että häntä koskeva tieto kulkisi loppuun saakka vaikka hän niin toivoo. Näin ollen vaiva ja kustannus verotuksen oikaisemisesta ja palautuksen hakemisesta jää loppusijoittajalle eli osingonsaajalle, mikäli säilytysketju toimii puutteellisesti.

Osakkeenomistajan näkökulmasta olisi helpompi, jos palautuksen hakeminen ja tietojen korjaaminen tapahtuisi säilyttäjän toimesta. Näin ei käytännössä yleensä ole.

Ulkomaiset osakkeenomistajat suomalaisten yritysten kasvun rahoittajina

Helsingin pörssissä on pörssilistalla noin 130 yhtiötä ja First North –markkinapaikalla yli 20 yhtiötä. Ulkomaiset sijoittajat omistavat pörssiyhtiöiden osakkeista noin puolet. Kotimaiset kotitaloudet omistavat vajaan viidenneksen ja kotimaiset instituutiot (eläkeyhtiöt, valtio, yhtiöt, säätiöt ym.) omistavat noin kolmasosan.

Vuonna 2016 kotimaiset pörssiyhtiöt keräsivät osakeanneilla pörssin kautta rahoitusta yli 11 miljardia euroa. Myös ulkomaisten sijoittajien pääomaa tarvitaan. Toimiva arvopaperimarkkina vaikuttaa merkittävästi kotimaisten yhtiöiden rahoituksen saatavuuteen.

Osa erityisesti ulkomaisista omistajista pitää jo tällä hetkellä ilmeisesti omista verosyistään (osinkovero vs. luovutusvoittovero) pörssiyhtiöiden tekemiä omien osakkeiden ostoja parempana kuin osingonmaksua. Omistajat tekevät päätökset osingonmaksusta ja ulkomaiset sijoittajat ovat merkittäviä omistajia. Osingonmaksuun liittyvät uudet hallinnolliset lisävaatimukset voisivat edelleen vaikuttaa näkemyksiin ja johtaa osingonmaksun välttelemiseen. Pörssisäätiö pitää tätä kehityssuuntaa valitettavana. On parempi että yhtiöt ja omistajat tekevät tällaiset päätökset liiketoimintasyistä, ei verosyistä. Omia osakkeita voidaan ostaa

esimerkiksi yrityskauppojen rahoittamiseksi tai henkilöstön palkitsemiseksi. Se että pörssiyhtiö ostaa markkinoilta omia osakkeitaan vain osinkoveron (/lähdeveron) välttämiseksi on epätoivottu kehityssuunta.

Esityksessä todetaan, että tavoitteena on ettei muutoksella olisi olennaista negatiivista vaikutusta halukkuuteen sijoittaa suomalaisiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin. Tavoite on tärkeä ja sen saavuttamiseksi tulee esitystä rajata ja tarkastella vielä uudelleen. Esityksen toteuttaminen ehdotetussa laajuudessa alentaisi Pörssisäätiön arvion mukaan erityisesti pienempien ulkomaisten sijoittajien halukkuutta sijoittaa suomalaisiin pörssiyhtiöihin.

Lopuksi

Valmistellun esityksen taustalla on eduskunnan antama ponsi. Pörssisäätiön näkemyksen mukaan tehty esitys on alkuperäistä lähtökohtaa merkittävästi laajempi. Pörssisäätiö toivoo että mahdollinen lähdeverouudistus valmisteltaisiin huolellisesti yhteistyössä eri markkinatoimijoiden ja -osapuolien kanssa. Pörssisäätiö on mielellään mukana mahdollisessa jatkovalmistelussa.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja
Pörssisäätiö